

Fredrik Juhnell

Till styrelsen

Kulturhusrådets protokoll, anmälan

VD:s förslag till beslut

Styrelsen för Stadsholmen beslutar följande.

Anmälan av protokoll från kulturhusrådets sammanträde den 20 april 2016 godkänns.

Stockholm den 27 maj 2016

Pelle Björklund
VD

Ärendet

Kulturhusrådet har hållit sammanträde den 20 april 2016. Protokollet från sammanträdet bifogas.

Bilaga

Protokoll från Kulturhusrådets sammanträde den 20 april 2016

Protokoll

Fört vid Kulturhusrådets sammanträde den 20 april 2016

Plats: Horngatan 50A

Justeras:

.....
Sven Lorentzi
ordf.

.....
Göran Söderström

Närvarande:

Kulturhusrådets medlemmar:

Fredrik von Feilitzen

Stephan Fickler

Sven Lorentzi, ordf.

Marianne Råberg

Göran Söderström

Lena Simonsson

Stadsholmen:

Fredrik Juhnell

Förhinder

Ann-Charlotte Backlund

Henrik Nerlund

§ 1 Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

§ 2 Val av justerare av dagens protokoll

Göran Söderström utsågs att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 3 Protokoll från sammanträdet den 17 december 2015

Utan anmärkningar.

§ 4 Rapport från styrelsemöten den 11 februari och den 17 mars

Fredrik Juhnell rapporterade

- Att vid styrelsemötet den 11 februari godkändes förhandlingsöverenskommelsen om 2016 och 2017 års hyreshöjning. Hyran för Stadsholmens lägenheter höjs med 0,65 % den 1 januari 2016 och ytterligare 0,65 % 1 januari 2017. Årsredovisning, finansiell rapport och uppföljning av budget och verksamhetsplan godkändes av styrelsen. VD informerade om att nytt lokalhyresavtal avseende Jakobsbergs gård tecknats och att en avsiktsförklaring träffats rörande ett eventuellt hyresavtal med Judiska museet.
- Att vid styrelsemötet den 17 mars beslutade styrelsen att investeringen avseende grundförstärkning och upprustningen av kv. Daedalus ska genomföras i enlighet med ärendets redovisade förutsättningar och känslighetsanalys. Dessutom avhandlades formella ärenden som inkomna skrivelser mm.

§ 5 Rapport gårdsutformningen Katarinabacken 1

Ulrika Bask redovisade ”Rapport avseende tillkomsten av ny gårdsutformning Projekt ID 5148, 800003”. Rapporten bifogas, bilaga 1. Diskussion fördes kring gårdens utformning och kulturhusrådets medlemmar ansåg att gårdens armaturer var för stora och fula, materialval avseende gångvägar och val av sten var felaktig. Kulturhusrådet var också enigt kring att vid gårdsombyggnader ska man ta hänsyn till hela yttre miljön och att ”det nya ska underordna sig”.

Kulturhusrådet konstaterade att frågor om gårdars utformning och underhåll generellt sett kommer att utvecklas i nya upplagan av skriften ”Ett stockholmskt kulturarv – att förvalta borgarhus och kåkar”. Rådet beslutade att som ett led i arbetet med skriften ska dessa frågor tas upp vid ett seminarium i anslutning till rådets sammanträde den 15 juni.

§ 6 Lägesrapport Gula boken och faktabladen

Fredrik Juhnell berättade om arbetet med ”Gula boken” och redovisade tidplan.

Maj/juni: Intern remiss och workshop med redaktionskommittén Stadsholmen/kulturhusrådet.

Augusti: Texterna klara. Möjlighet för kulturhusrådets läsning.

September: Bilder och layout klart.

Oktober: Tryckning.

November: Seminarium för personal och entreprenörer.

Faktabladen är innehållsmässigt klara, layout pågår. Faktabladen kommer att lanseras på Stadsholmens hemsida efter sommaren.

§ 7 Information

Fredrik Juhnell visade den nya grafiska profilen. Syftet med förändringen är att Stadsholmen ska få ett tydligt varumärke och en enhetlig grafisk profil. Logotypen består av namnet och sigillet tillsammans. Sigillet har under årens lopp förändrats, nu har sigillet ändrats så att tornen återfått sin ursprungliga åttakantiga form.

Fredrik von Feilitzen uppgav att han skulle inkomma med ett yttrande gällande sigillet, vilket han senare gjorde. Yttrandet bifogas, bilaga 2.

Fredrik Juhnell informerade att Stadsholmen kulturhusprisstipendium för 2016 tilldelas Cecilia Björk och Laila Reppen. Priset delas ut i samband med Samfundets S:t Eriks årsmöte i börsalen den 26 april.

Upprustningen av Barnängens gård är nominerad till ROT-priset.

Mötet avslutades med besök på Västerlånggatan 30 där takrenovering pågår.

Nästa möte flyttades till den 15/6 kl:13.00–16.30
(14.30–16.30 seminarium ”utemiljö”)

Vid anteckningarna

Fredrik Juhnell

Rapport avseende tillkomsten av ny gårdsutformning Projekt ID 5148, 80003

Allmänt om kv Katarinabacken 1

Kv Katarinabacken 1, ligger på Katarinaberget, Klevgränd 16 A o 16 B, samt Katarina kyrkobacke 2, Södermalm, Stockholm. Fastigheten uppfördes mellan 1732-1742 och är ett bostadshus med 14 lägenheter. Huset ligger i suterräng och nedre plan mot Klevgränd innehåller tre lokaler. Kv Katarinabacken 1 är blå enligt Stadsmuseets kulturhistoriska klassificering av byggnader och fastigheter. Blå är den högsta klassen och omfattar ”synnerligen kulturhistoriskt värdefull bebyggelse som motsvarar fordringarna för byggnadsminnen i Kulturmiljölagen”. Detta innebär att en ombyggnad och renovering av fastigheten ska utföras på ett varsamt sätt utan förvanskning av kulturhistoriskt värdefulla delar eller inredning. Fastigheten har under 2014-2016 genomgått en stor renovering med fasadrestaurering, stambyte, ytskicksrenovering, mm. Senaste större renoveringen skedde 1942 och då revs de gårdshus som hade byggts under 1860-talet. Halva gården är överbyggd och i källaren förlades tvättstuga vid 1940-talets ombyggnad.

Organisation

Stadsholmen: Hans Westerlund (inledningsvis) och Ulrika Bask
Projektledare o projekteringsledare: Myr Ullhammar, Svenska bostäder AB
Byggnadsantikvarie: Elisabet Wannberg, Stockholm Stadsmuseum
Arkitekt: Jacob Hidemark, Hidemark & Stintzing arkitekter AB
Landskapsarkitekt: Åsa Setterby Modéus, Landskapslaget AB
Entreprenörer: RM Bygg AB och Köksträdgården AB

Stadsholmen och moderbolaget Svenska bostäder AB lyder under LOU, Lagen om offentlig upphandling. Svenska bostäder har upphandlat ramavtal med ett stort antal konsulter, däribland arkitekt och landskapsarkitekt, och då måste dessa användas i projekt.

Bakgrund

Inför ombyggnaden gjordes en förstudie som visade tekniska problem med det sluttande, hårdgjorda gårdsbjälklaget. Vid kraftig nederbörd rann regnvatten in i

trapphuset på Klevgränd 16 B. Gårdens yta var täckt med asfalt, med planteringsytor vid den höga stödmuren mot Katarinabacken 8. Stödmuren är av betong med kraftiga kontreforer. I odlingsytorna hade hyresgästerna gjort egna odlingar men stora delar var eftersatta med ogräs. Mitt på gården fanns en fristående altan av trä för att möjliggöra möblering med bord och stolar på en plan yta.

Vid hyresgästsamråden framkom även önskemål om grönare gård med planare ytor. Sedan framkom att placeringen av tvättstugan i källaren inte är idealisk ur brandsynpunkt samt att boende tyckte källaren kändes otrygg.

Därför fick gården nya byggnader och en helt ny utformning; en ny årsring, som inte skulle uppfattats som en pastisch.

Tvättstugan

Då gården upplevdes som stor och öde mot den grå betongväggen, kunde en ny mindre byggnad tillföra kvalitéer. Bygglov beviljades senare för ny tvättstuga och förråd mot den höga stödmuren mot Katarinabacken 9, Höga Stigen 3-7.

Den nya tvättstugan har lånat formspråket av äldre komplementbebyggelse på innerstadsgårdar, men med en modernare utformning för att inte riskera att bli en pastisch.

Framförallt är det de förstorade fönstren som gör att den tydligt är från vår tid. I övrigt följer den traditionen med kalkputsade fasader avfärgade med kalkfärg, linoljefärgsmålade träpanel och ett svartmålat tak

Stadsmuseet, beställaren och arkitekten var överens om utformningen av tvättstugan som ett tillägg från vår tid men i övergripande gestalt och materialmässigt förankrad i historien.

Gårdsutformningen

Landskapsarkitekten drog paralleller till kv Cepheus, Gamla Stan, där man rev gårdsbebyggelse och skapade en ny luftig grön gård med planteringar, murar och gångar av kalksten eller granit.

För att lösa problemen med vattenavrinningen krävs terrassering samt material som kan hålla fukt. Det överbyggda gårdsbjälklagets höjder gjorde att begränsningar fanns i nivåer mot trapphusdörrarna. Därför behölls hårdgjord yta närmast husliven, men med terrasser i nivåer upp mot tvättstugan. Där gården ej är underbyggd.

För att tillgodo se vissa krav på tillgänglighet till den nya tvättstugan har gården utformats med en gångväg från östra delen utan trappsteg samt belysning dels på fasad och stolpar.

Byggnadsantikvarien var emot tegelmurarna och mängden kalksten och förordade traditionella material som grus, sten och gatsten. Argument för den föreslagna utformningen var bland annat att grus kunde förflytta sig och sätta igen brunnar, gatsten bygger för mycket och inte möjligt att använda pga begränsningen i höjder på dörrar och vikten på källarvalvet. Landskapsarkitekten var också väldigt övertygad om valet av grå tegelmurar och kalkstensytor. Val av växter har Landskapsarkitekten tagit fram efter att ha besökt andra Stadsholmens gårdar och samrått med trädgårdshistorikern Maria Flink.

Stadsholmen har arbetat utifrån att det inte skulle bli en pastisch, utan att den nya gården är en årsring som planerats och utformats enligt dagens formspråk.

Gårdsbelysningen

Arkitekten hade ritat en ny armatur som är en förenkling av den fina lykta som togs fram för kulturhusbebyggelsen i Djurgårdsstaden och delvis på Södermalm. Armaturen ritades först för väggmontage men kom senare även att modifieras för stolpmontage.

Belysning endast på fasad skulle inte ge tillräckligt med ljus på gården, då gångvägarna till tvättstuga måste vara belysta. Först fanns förslag på sk markpollare, men dessa ansågs för moderna och därför valdes stolpbelysning.

2016-02-22

AB STADSHOLMEN

Ulrika Bask

Bilaga: Foton före och efter gårdsutformningen

Foto från 2003

Foto från 2014

Efter ombyggnaden 2016

Stadsholmens kulturhusråd 20/4 2016

Yttrande till protokollet av Fredrik von Feilitzen

AB Stadsholmens logotyp utgörs av det sigill som Stockholms stad använde från 1326 och under nästan tre hundra år. Den ursprungliga logotypen var en tydlig avritning av sigillet.

För ett antal år sedan gjordes en förenkling, med utsuddande av murstensmönstret och de två huvudtornens vertikala linjer, så att man inte längre ser att de är åttkantiga. Nu har ytterligare en viss förenkling gjorts.

Det rör sig inte om ett heraldiskt vapen med en skriven vapenbeskrivning, där man ju har viss frihet i utformningen, utan om ett specifikt, medeltida stadssigill. Förenklingen är knappast nödvändig för läsbarheten; den omgivande texten torde vara det som är mest svårtytt.

Kulturarvsfrågor är centrala för Stadsholmen och stadssigillet bör därför återges korrekt. Man bör således återgå till den ursprungliga utformningen, vilket jag framfört även tidigare i kulturhusrådet.

Utformningen är extra viktig beträffande de allmänt synliga skyltarna på Stadsholmens hus. (Husskyltarna kunde samtidigt med fördel ges en ny färg, från den nuvarande helt vita till kanske brunröd, med inspiration från färgen på äldre sigill.)